

Staatnamen Dauwendaele.

De staatnamen in de wijk Dauwendaele verwijzen naar een voormalig gelegen boerderij, hofstede, landgoed of een ander interessant object. Bij de sommige straatnaamborden staat dit vermeld. De genoemde objecten hoeven niet in de huidige wijk gesitueerd te zijn maar wel aan de zuidkant van Middelburg.

Op onderstaande lijst een beknopte informatie over herkomst, betekenis of eigenschap. De wijk is in fasen gebouwd en ook in fasen zijn de straatnamen bepaald. Er is uitgegaan van de besluitdatum om deze lijst samen te stellen.

Gegevens komen van het boekje van J.A. van de Putte; Zeeuwse Bibliotheek ; Zeeuws archief; Internet; Met dank aan de heren Sijnke en Heertjes.

Besluitdatum: 30 nov 1959

Eendrachtsweg

De weg ligt nu in de wijk Mortiere en is vernoemd naar de kruitfabriek die daar heeft gestaan. Nadat de fabriek buiten gebruik is gesteld, is er een hofstede van gemaakt. De hofstede heeft de inundatie in 1944 niet overleefd. Tijdens een stormnacht in januari 1945 is het hele gebouw ingestort. Na de oorlog werd, zoals op vele plaatsen op Walcheren, een noodboerderij gebouwd aan de zuidzijde van de dreef (oprijlaan). Deze heeft dienst gedaan tot aan de herverkaveling begin jaren 1950, toen een nieuwe boerderij werd gebouwd aan de Eendrachtsweg. De Eendrachtsweg was de verbinding van de Torenweg met de Westelijke Oude Havendijk.

KANAALWEG

In het besluit van 20 okt. 1949 staat dat de Kanaalweg van de spoorwegovergang bij de Oude Vlissingseweg naar de spoorwegovergang bij de Nieuwlandseweg, langs het kanaal gaat.

SEGEERSWEG

De Segeersweg is één van de drie „oerwegen” gelegen op de ontstane zandruggen. De andere wegen zijn Seisweg en Noordweg. Op het knooppunt is Middelburg ontstaan. Dat knooppunt moet gelegen hebben ongeveer op de hoek van de huidige Latijnse Schoolstraat en de Korte Lombardstraat. Hoe de naam is ontstaan is niet met zekerheid bekend. De naam zou zijn afgeleid van „heer Gerard”, Gerard van Voorne, voormalig burggraaf van Zeeland, de vertegenwoordiger van de graaf van Holland, wonende aan de Lange Delft te

Segeerssingel

Middelburg van 1287 tot aan zijn dood in 1337. Een andere verklaring luidt dat de naam zou zijn afgeleid van „Sint Geerde”, de patrones van de reizigers, oorspronkelijk een Keltische/Germaanse godin die nog enige verwantschap gehad zou hebben met de zeegodin Nehallenia. Hoe het ook zij, het is in ieder geval een feit dat op verschillende kaarten en koopakten de Segeersweg inderdaad staat aangeschreven als Sint Geertruidsweg.

Westelijke Oude Havendijk

Keizer Karel V heeft op 13 maart 1530 octrooi verleend voor het graven van een nieuw havenkanaal. Op 8 april 1532 is het karwei gestart en op 24 augustus 1535 officieel geopend. De uitgegraven grond werd op de oevers van het kanaal gebracht en vormde daar een dijk. De Westelijke Havendijk. Eind 18^e eeuw was het kanaal dicht geslibd ondanks het vele baggeren. Begin 1800 is met toestemming van Koning Willem I een nieuw havenkanaal gegraven dat bij Kleverskerke in het Veerse Gat uitmond en op 19 augustus 1817 door Koning Willem I geopend. Er gingen twee namen door de stad nl: Westelijke Havendijk en Oude Havendijk. Op 30 september 1936 is de naam vlg. de ligger van wegen en voetpaden nr.8 (of nr.6 ??) gesteld op Westelijke Oude Havendijk.

Besluitdatum waarschijnlijk 17 oktober 1967

Dauwendaelsestraat

In het boekje van J.A. van de Putte staat een uitvoerige beschrijving van Douwendaele (met ou) en Dauwendaele (met au). Tevens is er een verband met het landgoed „Den Dolphijn” aan de Segeersweg. Aan de Schroeweg was een boerderij genaamd Dauwendaele gevestigd. Lange tijd is de familie Snouk Hurgronje eigenaar geweest en daarna door verschillende pachters geëxploiteerd tot 28 aug. 1968. Dan wordt de boerderij aangekocht door de gemeente Middelburg van de toenmalige eigenaresse, de wed. Porthoine- Kruseman. De oorspronkelijke naam veranderd dan van Dauwendaele in Klepperhoeve, de kinderboerderij.

Besluitdatum 17 oktober 1967

Dolfijnstraat

Voormalig -uiterst fraaie - buitenplaats „Den Dolphijn”. Deze voormalige hofstede heeft aan de zuidkant van de Segeersweg gelegen, voor het eerst genoemd in 1621. De naam zal wel verband houden met de intense belangstelling voor uitheemse dieren die in de zeventiende eeuw, toen de West-Europeanen (en daarbij zeker ook de Middelburgers) de grote oceanen gingen bevaren en daar - op zee, maar ook aan land - allerlei nieuwe fauna en flora leerden kennen.

De laatste bewoner van het landgoed was Nicolaas Cornelis Lambrechtsen, ambachtsheer van Ritthem. Na zijn dood in 1895 is er het één en ander gesloopt want na 1900 wordt de Dolfijn alleen nog als boerderij genoemd. De gemeente Middelburg koopt op 17 december 1963 de boerderij om plaats te maken voor de nieuwe wijk Dauwendaele.

Driewegenhof

Deze voormalige hofstede “Driewegen” heeft ongeveer daar gelegen waar nu de reclamezuil staat aan de Schroeweg bij het viaduct over de A58. De boerderij is in de oorlog opgeblazen omdat hij in de weg stond van een nabij geplaatste afweer batterij van de Duitse bezetter en niet meer herbouwd. Laatste bewoners waren de familie J.J. Dingemans.

Kriekenhofstraat

Voormalige hofstede die gelegen heeft tussen de Eendrachtsweg zuidzijde en de huidige rijksweg A58. De boerderij is ook tijdens de inundatie verloren gegaan en niet herbouwd.

Kruitmolenlaan

„De Gouden Draak” of „Goudend”.

Herinnert aan de drie kruitfabrieken die aan de zuidkant van Middelburg hebben gestaan. Dat zijn „De Eendracht”, „De Grenadier” en

Landluststraat

gegoede burger uit de stad Middelburg. Werd hoofdzakelijk als tweede huis of weekendhuis gebruikt.

Voormalige „Speelhove” „De Landlust” was een kleinere variant van een buitenplaats, een stuk grond met daarop een middelgroot landhuis erop die alleen bestemd was voor de

ROOZENBURGLAAN

De eerste steen werd gelegd in 1802 door Wilhelm Nicolaas en zijn zusje Johanna Adriana Maria Lambrechtsen, toen resp. 11 en 10 jaar oud. Nadat verschillende eigenaren het „buiten” hebben bewoond is het in handen van de Woningbouwvereniging Middelburg, tegenwoordig stichting Woongoed, gekomen. Die heeft het opgeknapt en er vier wooneenheden in gemaakt die in 1986 in gebruik zijn genomen. (Uit boekje van J.A. van de Putte)

Vernoemd naar de bestaande buitenplaats “Roozenburg”, tegenwoordig ingeklemd tussen Segeersweg, woonerf Diamant en Briljant. De

Rusthofstraat

eigenaar, de Ontvanger General van Zeeland, Johan van der Stringe gaf het de naam Rusthof. Want hier vond hij zijn nodige rust. De Rusthof heeft de Franse overheersing niet overleefd. De hoofdgebouwen zijn voor 1820 gesloopt en sindsdien heeft de Hofstede de Buitenplaats vervangen.

De Rusthof lag aan de westkant van de Segeersweg (ter hoogte van het speeltuintje aan de Kruitmolenlaan) en heette tot ca. 1680 „Het Huis te Wateringe”.

Torenhofstraat

werd geschreven als „Thorenweg” en kruiste de Mannezeesche watergang. (Thoren is een verouderde spelling van Toren van voor 1901). De hofstede heeft vermoedelijk haar naam ontleend aan de toren die het vroegere buiten „Wateringhe” heeft gesierd, evenals de Thorenweg. Op een oude tiendkaart in het Rijksarchief stond deze toren bij het huis Wateringhe aangegeven. Deze relatie is meer waarschijnlijk dan dat de Torenweg naar de Lange Jan is vernoemd. Het is niet aangetoond dat het huis Wateringe heeft behoord aan een familie Thoon. Zou dat zo zijn, dan is het mogelijk dat de naam Toren en vervorming is van Thoon.

De hofstede Torenhof stond aan Torenweg, zo ook een arbeiderswoning. De Torenweg verbond de Segeersweg met de Schroeweg. Torenweg

Vredenburgstraat

boerderij of buitenplaats van die naam heeft bestaan. De hofstede stond aan een eerdere zijweg van de Segeersweg op dezelfde hoogte als de Torenhof. „De Vredenburg” is bij de inundatie in 1944 verloren gegaan. Een lichte welving in het weiland tegenover de Roozenburglaan aan de Torenweg heeft een tijdlang de plaats aangegeven.

De naam van de hofstede Vredenburg komt in 1753 voor op de kaart van Hattinga. Maar het is zeer waarschijnlijk dat er al voor die tijd een

Vrijlandstraat moet worden en niet weg neigingen aan worden ontleend.

Besluitdatum 30 juli 1968

Zwerfrust of Swerfrust is met de buitenplaats De Dolfijn verbonden. Waarschijnlijk betreft het hier de naam van een bij de buitenplaats behorende hofstede. Maar het kan ook zijn dat een tijdlang de hele buitenplaats Swerfrust heeft geheten. Na 1750 komt de naam niet meer voor.

Besluitdatum 19 november 1968

De Hooge Mee was een hofstede die lag aan de noordzijde van Arnestein. Maar door het graven in 1817 van het havenkanaal naar de Zandkreek daarvan afgescheiden. In 1869 bij de kanaliseringwerken werden daar door de gemeente Middelburg vergaarbakken voor de gemeentereiniging gemaakt. Ook de naam van een stuk land op het „overzicht veldnamen” van het Zeeuws Genootschap komt d'Oge Mèêt langs de Kleverskerkse Sprink voor.

De naam Rustenburg komt in het verleden tweemaal voor. Als een kleinere buitenplaats Rustenburg, gelegen aan de NW-zijde van Kleverskerke. Als tweede was er tot aan de inundatie in 1944 het z.g. „Rustenburgs Voetpad”, dat liep vanaf de noordzijde van de Segeersweg naar de „Oude Havendijk” bij de begraafplaats. Dit voetpad was waarschijnlijk genoemd naar de oude herberg „Rustenburg” welke eind 18^e eeuw daar in de buurt moet hebben gelegen. Ook werd het voetpad ook wel Pottewegeling genoemd.

Rustenburgplantsoen -Zie Rustenburgstraat. (naambord achter begroeiing)

Zeer oude boerderij die gelegen heeft aan de zuidoever van de Mannezeesche Watergang. De boerderij stond reeds aangegeven op een kaart uit 1691. Verder schijnt het dat de landmeter J.L. van der Leije haar nog in 1742 tezamen met de kruitmolen „ De Eendracht” in kaart heeft gebracht. Sindsdien wordt de boerderij „ Tappershof” niet meer vermeld.

Voormalige buitenplaats van begin 18^e eeuw, later hofstede aan de Schroeweg bij Oost-Souburg.

Aan de noordkant van de Nieuwe Kleverskerkeweg, ter hoogte van de verdwenen spoorwegovergang naar de Herculesweg was, lag vroeger de hofstede Wijdau. In 1709 wordt al gesproken van het huis Wij-dauw of Wiedau. Wanneer het „Huis” tot „Hofstede” is geworden is niet bekend. Op 8 sept. 1926 werd de boerderij met 15 ha verkocht. Bijzonder was

dat er ca.6 ha uit de voormalige Arne-bedding bestond. In 1940 werd het woonhuis door oorlogshandelingen verwoest en in de oorlog herbouwd. In 1967 is Wijdau afgebroken om plaats te maken voor de aanleg van het industrieterrein

Wijdauplantsoen -Zie Wijdaustraart.

Wijdaudwarsstraat I en II -Zie Wijdaustraart (Bord Wijdaudwarsstraat II zit achter begroeiing)

Besluitdatum 8 september 1969 (en 28 juni 1955 en 28 mrt 1989)

Voor de oorlog verbond de Torenweg de Segeersweg met de Schroeweg. Torenweg werd geschreven als „Thorenweg” en kruiste de Mannezeesche watergang. De oorspronkelijk weg is met de ruilverkaveling na de oorlog de huidige locatie. Later zijn de rotondes

verdwenen en opnieuw aangelegd op aangebracht. (zie ook Torenhofstraat)

Besluitdatum 8 juni 1970

In dezelfde brief die de heer J.S.Hoek aan B&W schreef over Meander op 7 april 1970 doet hij ook een voorstel voor Buitenhove en schrijft het volgende:

Voor wat betreft het geprojecteerde deel van het bestemmingsplan dat boven de watergang is

ingetekend stel ik u voor dit geheel “Buitenhove” te noemen en de links daarvan lopende laan “Buitenhovelaan”. Daar het een afgerond geheel is, waarvoor op dezelfde gronden als bij de Meanderhof zijn aangevoerd, moet worden afgezien van individuele straatnaamgeving, ben ik tot de keuze van ‘Buitenhove’ gekomen. Deze naam doet het als verzamelnaam goed en geeft de indentiteit duidelijk aan doordat de hof aan de buitenkant van het plan is gelegen.

De aanduiding “Buitenhoveplantsoen” voor het voor rijverkeer bestemde straatje bij de ontworpen school spreekt m.i. voor zich zelf.

Wat de huisnummering betreft geldt hetzelfde als wat ik bij de Meanderhof stelde. Hier stelt Hoek verder: In de Meanderhof zelf levert het ontbreken van straatnamen m.i. geen bezwaar op, omdat hier met een doorlopende nummering kan worden volstaan. Wel zal het noodzakelijk zijn dat op de plaats waar normaliter het straatnaambordje wordt aangebracht een bordje wordt bevestigd

vermeldende de huisnummers die in elk der straatjes voorkomen. Ik heb op de tekening de huisnummers aangegeven zoals ik mij die

gedacht heb. B&W neemt dit over en beslist aldus.

Meander is voorgesteld aan B&W door de heer J.S.Hoek. Hij deed dit in een brief d.d. 7 april 1970. Hierin schreef hij o.a. het volgende:

De bijzondere wijze van bebouwing in dit bestemmingsplan met woningen gelegen aan een groot aantal niet tot rijverkeer bestemde straten van geringe breedte noopt tot afwijking van de gewoonte elke straat van een afzonderlijke naam te voorzien. De veelheid der straatjes met eengezinswoningen maakt het moeilijk daarvoor een voldoende aantal namen te vinden die door hun “soort” de wijk een eigen indentiteit geven.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling in deze buurt namen van in de 19^e eeuw voor Middelburg verdienstelijke personen, zoals schrijvers, dichters, historici e.d. te gebruiken,

doch nu blijkt dat is afgeweken van de gebruikelijke indeling ben ik van mening dat in dit geval daarvan moet worden afgezien.

Ik meen dat door het ontwerpen van al deze korte straatjes deze beter met een verzamelnaam kunnen worden aangeduid en ik vond daarvoor in de nog niet officiële naam ‘Meander’ een goede aanwijzing. De naam Meander is in bestuurlijke kringen reeds

ingeburgerd en gezien de brede opzet van het flatgebouw neemt dit een zo dominerende plaats in het geheel der omliggende bebouwing

in dat aan die bebouwing m.i. de naam “Meanderhof” kan worden gegeven. Aan het flatgebouw zelf dient dan ook officieel de naam “Meanderflat” te worden verleend. De daarvoor liggende straat zou in haar geheel de naam “Meanderlaan” kunnen worden gegeven en voor de straat, geprojecteerd recht op de Meanderlaan zou de naam “Meanderhofstraat” passend zijn.

B&W heeft deze argumentatie overgenomen en aldus beslist.

Besluitdatum 3 november 1970

De Kriekenhof was een hofstede, gelegen tussen de Eendrachtsweg zuidzijde en de rijksweg A58. De boerderij is tijdens de inundatie in 1944 verloren gegaan en niet herbouwd.

Kriekenhof -Zie Kriekenhofstraat.

De naam van de hofstede Vredenburg komt in 1753 voor op de kaart van Hattinga. Maar het is zeer waarschijnlijk dat er al voor die tijd een boerderij of buitenplaats van die naam heeft bestaan. De hofstede stond aan een eerdere zijweg van de Segeersweg op dezelfde hoogte als de Torenhof. „De Vredenburg” is bij de inundatie in 1944 verloren gegaan. Een lichte welving in het weiland tegenover de Roozenburglaan aan de Torenweg heeft een tijdlang de plaats aangegeven.

Besluitdatum 21 december 1971

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Breedmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach als „Bretmede”. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Bruggemedede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210.

Stond, net als de „mede’s” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

In het boekje van J.A. van de Putte staat een uitvoerige beschrijving van Douwendaele (met ou) en Dauwendaele (met au). Tevens is er een verband met het landgoed „Den Dolphijn” aan de Segeersweg. Aan de Schroeweg was een boerderij genaamd Dauwendaele gevestigd. Lange tijd is de familie Snouk Hurgronje eigenaar geweest en daarna door verschillende pachters geëxploiteerd tot 28 aug. 1968. Dan wordt de boerderij aangekocht door de gemeente Middelburg van de toenmalige eigenaresse, de wed. Porthoine- Kruseman. De oorspronkelijke naam veranderd dan van Dauwendaele in Klepperhoeve, de kinderboerderij.

De Overloper is een stukje geschiedenis. Dit is namelijk de Dauwendaalseweg die de verbinding vormde tussen Schroeweg en Torenweg vlg. het stratenplan van 7 sept.1951,

maar wordt sinds 21 dec. 1971 „De Overloper” genoemd. De Dauwendaalseweg is in de beginjaren 1950 door de ruilverkaveling ontstaan.

Stond, net als de „mede's” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Ellemerslant. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Stond, net als de „mede's” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Ewislant. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Stond, net als de „mede's” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Stond, net als de „mede's” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Girselant. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Grootmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach als „Grotmede”. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210

Stond, net als de „mede's” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Herberdeslant. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Noordmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach als „Northmede”. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Oostmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach als „Ostmede”. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210.

Stond, net als de „mede’s” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Papilant (Priesterland). Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Stond, net als de „mede’s” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld als Vromoldslant. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Westmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach als „Westmede ub nortuver”(Westmede op de noordoever, n.l. van de Welsingse watergang). Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210

Woudriksland Stond, net als de „mede’s” en andere straatnamen die op „land” eindigden, ook op de lijst van Echternach vermeld. Vernoemd naar de namen van mensen die percelen rondom de Segeersweg pachten.

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. De Zuidmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210

Besluitdatum 2 februari 1974

Waarschijnlijk is de naam Schroeweg in het begin 16^e eeuw ontstaan. De weg is genoemd naar Pier Schroe, de pachter van een stuk grond gelegen aan het begin van de Oude Vlissingeweg. Ter hoogte van de huidige spoorwegovergang.

Besluitdatum 2 juni 1975

Aan de Oude Vlissingeweg lag in de 19^e eeuw de buitenplaats Buitenrust. Omstreeks 1926 werd de villa bewoond door dhr. Toll. Na de oorlog werd het huis voor het laatst bewoond door de fam. De Man, die er een nertsenfarm exploiteerde. In het kader van de bouw van wijk zuid, is de buitenplaats in 1970 afgebroken.

De heer N. Heertjes heeft onderzoek gedaan naar de „meden en landen” en Moerland niet aangetroffen, zijnde afkomstig van persoonsnamen. Het volgende is dan aan te nemen. Moertering, selnering of darinkdelven is het afgraven van moer, ooit door de zee overspoeld veen, om daaruit door verbranding zout te kunnen winnen. Vlg. toponymisch woordenboek van Gyseling is moer een „turfwinning terrein”.

Besluitdatum 19 oktober 1976

Mede betekent „weide” of in dit verband „perceel / stuk grond”. Duunmede stond reeds vermeld op de lijst van Echternach. Deze lijst is opgesteld onder bestuur van abt Gotfried II van 1181 tot 1210

Besluitdatum 11 juli 1978

Agaat is een variant chalcedoon en kan wit, grijs, blauw, roodachtig en verschillende bruintinten zijn met smalle banden in verschillende kleuren. Afhankelijk van de kleur en banden onderscheidt men verschillende varianten zoals: boomagaat, Botswana agaat, kantagaat, mosagaat, snakeskin of slangenhuid agaat, turitella agaat en vuuragaat. De steen is licht doorschijnend en heeft een matte tot zijdeglans.

Eigenschap: Agaat werkt sterk aardend en kalmerend. De steen geeft een veilig en beschermd gevoel. Het geeft kracht, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen en maakt standvastig. De steen is erg geschikt om te gebruiken voor planten en bomen omdat haar energie heel voedend is. Fysiek heeft het een positieve werking op bacteriële infecties en versterkt het immuunsysteem.

Briljant, een diamant, die op een specifieke slijpwijze; het *briljant slijpsel*, is geslepen. Het briljant slijpsel verhoogt de luister en de lichtreflectie van een diamant.

Aanvankelijk ging het bewerken van een ruwe diamant niet veel verder dan het kloven langs de natuurlijke breukvlakken. Sinds het midden de 14e eeuw ziet men diamanten in het *puntslijpsel*, waarbij de steen in de vorm van een octaëder is geslepen. Zonder de bovenste punt ontwikkelde deze vorm zich in de 15e eeuw tot het *tafelslijpsel*. Rond de 16e eeuw

ontstond het gefacetteerde *rooslijpsel*. De lichtweerkaatsing van diamanten in deze, en in de later ontwikkelde vormen van *oud slijpsel* bleef gering.

Daar kwam verandering in toen Marcel Tolkowsky (Antwerpen, 25 december 1899 - New York, 10 februari 1991) in 1919, tijdens zijn studie aan de Londense Universiteit, een wiskundige methode berekende voor het slijpen van ronde diamanten met 58 facetten. In stenen die op deze manier zijn geslepen wordt het binnenvallend licht, door de vele facetten en de hoek waaronder de vormen geslepen zijn, optimaal gereflecteerd. Het licht wordt bij doorgang door de diamant gebroken en gespreid in vurige spectraal kleuren. Deze flonkerende kleurschifting, of dispersie, noemt men: *het spel*.

Diamant is de hardste edelsteen en natuurlijk voorkomend materiaal. De steen kan kleurloos zijn maar ook geel, bruin, groen, blauw, roze en rood.

Eigenschap: Diamant is heel zuivere, geconcentreerde lichtenergie en bijzonder

krachtig en intens. Het versterkt je verbinding met Goddelijke en hogere energieën en bevordert hierdoor spirituele inzichten en helderziendheid. De steen kan naar binnen gericht ook belangrijke inzichten geven en diepe lagen van jezelf en je bewustzijn bereiken.

Graanaat kan rood, bruin, oranje, groen en zwart van kleur zijn. Grossulaar is een groene of oranjebruine variëteit, uvaroviet is een groen met zwarte soort, melaniet is een zwarte granaat en almandien is een roodbruin tot zwarte variëteit. De steen is doorzichtig tot

doorschijnend met een glasachtige glans.

Eigenschap: Graanaat is de perfecte steen voor crisissituaties en situaties waarin het leven uitzichtloos lijkt. De steen geeft kracht en energie, doorzettingsvermogen, uithoudingsvermogen, zelfvertrouwen, wilskracht en vitaliteit. Het bevordert hoop en moed, optimisme, levensvreugde en overlevingsdrang. Blokkades, weerstanden, remmingen en beperkende gedrag- en denkpatronen worden verminderd. Fysiek vergroot granaat het zelf genezend vermogen van het lichaam, versterkt het immuunsysteem en bevordert de opname van vitaminen en mineralen. Verder heeft de steen een positieve invloed op bloed en de bloedsomloop, seksuele en potentie problemen, hart, en longen.

Graanaatplaats Zie Graanaat

Jade is veelkleurig: van lichtgroen tot donkergroen, van geelwit tot carneool oranje, lila, blauwachtig grijs en roestbruin.

Eigenschap: is een erg geliefde en geneeskrachtige edelsteen, want hij geeft ons rust en schenkt ons barmhartigheid, zelfs wijsheid. Jade beschermt ons tegen ongeluk, en ontwikkelt tevens het begrip voor de weldaad van een lang leven. Jade geeft ons moed en bescheidenheid.

ONYXPLAATS

Onyx is een chalcedoon variant met witte en zwarte banden. De steen is doorschijnend met een matte tot zijdeglans.

Eigenschap: Onyx bij je dragen kan helpen in belastende en stressvolle situaties. De steen geeft steun, kracht en doorzettingsvermogen en helpt je je doelen te bereiken. Het maakt standvastig en verantwoordelijk en stimuleert zelfverwezenlijking. Onyx stimuleert analytisch denken, logica, concentratie en helpt om een nuchtere en realistische houding aan te nemen. Het is een goede steen voor mensen die makkelijk afgeleid of beïnvloed worden. Fysiek heeft onyx een positieve werking op het gehoor, het zenuwstelsel, het immuunsysteem, het gebit, botten en de voeten.

OPAAL

Opaal kan kleurloos, wit, zwart, roze, oranje en sterk iriserend zijn. De steen is doorschijnend en heeft een glas- tot harsachtige glans. Er bestaan verschillende soorten vaak afhankelijk van kleur, bijvoorbeeld: hyaliet (kleurloos), cacholong (wit), vuuropaal (oranje

met parelmoerglans), edelopaal (sterk iriserend), Andes opaal, gyrasol opaal en chrysopaal. Dendriet opaal heeft insluitsels en wordt ook wel merliniet genoemd. Opaliet of opaline is synthetische opaal.

Eigenschap: Opaal is een beschermende en activerende steen. Het maakt vrolijk, optimistisch, levenslustig, spontaan, origineel, creatief en stimuleert een interesse in kunst en waardering voor mooie dingen. De steen heeft ook een sterke connectie met liefde, passie en (genieten van) seksualiteit en maakt trouw en loyaal. Fysiek stimuleert opaal het zelf genezend vermogen van het lichaam en werkt zuiverend. Het heeft een positieve werking op het geheugen, ziekte van Parkinson, infecties, koorts en bijniere.

PARELPLEIN

Een **parel** is een hard, rond voorwerp dat door bepaalde weekdieren (hoofdzakelijk oesters, soms slakken) wordt gemaakt, en dat opgevist wordt om als sieraad te dienen.

Eigenschap: Zuivering, vrede, emotionele balans en transformatie.

← Robijn

De **robijn** is net als de saffier een variant van het korundmineraal, een mineraal dat zeshoekige cilindervormige kristallen vormt. De rode korund (bruin-zwart tot roze-rood) heet robijn en andere kleuren heten saffier.

Eigenschap: Robijn geeft kracht en energie en werkt sterk activerend (soms te veel voor gevoelige mensen die snel overprikkeld raken). De steen activeert het hart chakra en stimuleert passie, hartstocht, motivatie, enthousiasme, spontaniteit, seksuele activiteit, een positieve houding en overvloed. Robijn maakt sterk en beschermt hierdoor tegen psychische aanvallen en mensen die energie bij je weghalen. Het bevordert een heldere, scherpe kijk, concentratie en helpt hiermee realistische doelen stellen. Lichamelijk geeft de steen ook kracht en vitaliteit en helpt tegen uitputting en apathie. Robijn werkt ontgiftend en heeft een positieve werking op de bloedcirculatie, koorts, nieren en bijniere, de voortplantingsorganen, de milt en infectieziekten.

ROBIJNPLAATS

Robijnplaats

Zie Robijn

SAFFIER

De **saffier** is net als de robijn een variant van het korundmineraal, een mineraal dat zeshoekige cilindervormige kristallen vormt. De rode korund heet robijn en de andere kleuren heten saffier. De stersaffier heeft een stervormig patroon door insluitels (vaak

naalden van rutielkwarts) dat alleen kan worden waargenomen wanneer het licht er op een bepaalde manier invalt. Andere soorten saffier: blauw saffier, geel saffier, groen saffier, indigo saffier, paars saffier, roze saffier, wit saffier, zwart saffier.

Eigenschap: Saffier heeft een sterk effect op de psyche en hersenen. De steen werkt kalmerend, bevordert de geestelijke gezondheid, wijsheid en inzicht. Saffier zorgt voor een heldere geest en stimuleert nuchter, kritisch, doelgericht en geconcentreerd denken en gaat hiermee bepaalde psychische problemen, zoals wanen, hallucinaties en niet coherent kunnen denken, tegen. Saffier beschermt ook tegen psychische aanvallen en mensen die je mentaal proberen te domineren. De steen heeft een kalmerende werking op het lichaam en werkt hierdoor koortsverlagend en pijnstillend en vermindert stress. Verder heeft saffier een positief effect op aandoeningen van de hersenen en zenuwen (bijvoorbeeld epilepsie), ogen, het bloed en de aders.

SAFFIERPLAATS

Saffierplaats

Zie Saffier.

Smaragd

Smaragd is doorzichtig tot doorschijnend en heldergroen van kleur met een glasachtige glans. De steen behoort tot de beryl-familie

Eigenschap: Smaragd activeert het hart chakra en stimuleert liefde, inspiratie, openheid,

oprechtheid, positiviteit, genieten van het leven en gevoel van eenheid en heeft hierdoor een positieve werking op relaties, vriendschappen en de samenwerking in groepen. Het bevordert geestelijke groei, een vooruitziende blik en helderheid van geest, doelgerichtheid, alertheid, evenwicht en helpt bij het overwinnen van tegenslagen en kan helderziendheid stimuleren. Fysiek heeft de steen een positieve werking op de ogen en het gezichtsvermogen, regeneratie en herstel, de bijholten, de longen, het hart, de lever, reumatische aandoeningen, het immuunsysteem, claustrofobie, infectieziekten, de spieren, diabetes en epilepsie.

SMARAGDPLAATS

Smaragdplaats

Zie Smaragd

TOPAAS

Een **topaas** is vaak wijnrood of strogeel maar kan ook wit, grijs, groen, blauw of oranje zijn. De steen is doorzichtig tot doorschijnend met een glasachtige glans. Goudtopaas wordt ook wel edel topaas genoemd. Door geelbruine topaas te verhitten verandert deze in een roze of rode

kleur. Door topaas bloot te stelling aan straling wordt een blauwe kleur verkregen.

Eigenschap: Topaas is een zonnige steen die op een zachte manier ontwikkeling (geestelijk en spiritueel) en zelfverwezenlijking stimuleert. De steen helpt je je eigen weg te vinden en te volgen te vertrouwen op je eigen innerlijke bron aan kennis en wijsheid. Het helpt je doelen stellen en om die doelen te bereiken. De steen bevordert empathie, openheid, eerlijkheid, waarheid, vreugde en voorspoed. Het brengt de energiebanen (meridianen) in balans en stimuleert artistieke creativiteit. Fysiek brengt de steen de spijsvertering en stofwisseling in evenwicht en versterkt de zenuwen. Het stimuleert verbrandingsprocessen en smaak maar heeft ook een positieve invloed op anorexia.

Topaasplaats

Zie Topaas.

Turkoois is hemelblauw, groenblauw of appelgroen van kleur. De steen is doorschijnend tot opaak met een glasachtige tot vettige glans. Omdat het een zeldzaam gesteente is wordt turkoois vaak nagemaakt door

howliet of magnesiet te verven. Ook worden kleine turkoois deeltjes, te klein om te verwerken, gemalen en vervolgens samengeperst (of gereconstrueerd) tot een grotere steen.

Eigenschap: Turkoois is een sterk geneeskrachtige, zuiverende en beschermende steen. Het brengt evenwicht: turkoois kan kalmerend werken en voor innerlijke rust zorgen maar werkt ook vitaliserend bij uitputting. Het heeft een positieve werking op depressie, stemmingswisselingen, apathie en paniekaanvallen. Turkoois werkt inzicht gevend en laat zien dat je verantwoordelijk bent voor je eigen geluk en gaat hierdoor een slachtofferhouding en zelfdestructief gedrag tegen. Het ondersteunt de opname van voedingsstoffen en heeft een positieve werking op reuma, jicht, maag, de ogen, het immuunsysteem en virusinfecties.

Besluitdatum 20 april 1982

„De Gouden Draak” of „Goudend” was een voormalige kruitmolen.

De fabriek stond aan het begin van de nieuwe haven,(ingang begraafplaats) aangeven op de kaart van Hattinga uit 1753.

Besluitdatum 23 julil 1996

Obsidiaan is ontstaan uit snel afgekoeld lava en wordt dus gevonden in vulkanische gebieden. Het is een opaal zwarte, glasachtige steen soms met witte, grijze of rode vlekjes. Een aantal soorten obsidiaan zijn bijvoorbeeld: apachetranen

(doorzichtige, zwartbruine kiezelsteentjes van obsidiaan), mahonieobsidiaan (met roodbruine strepen), sneeuwvlok obsidiaan (met witte of grijze vlekjes) en regenboogobsidiaan. De steen die als blauw obsidiaan verkocht wordt is geen natuurlijke obsidiaansoort (vulkanisch glas) maar blauw gekleurd synthetisch glas.

Eigenschap: Obsidiaan is een sterk inzicht gevende en reinigende steen en stimuleert persoonlijke ontwikkeling door (zelf)inzicht en het opruimen van bagage uit het verleden. Het brengt de waarheid, de kern of oorzaak van dingen (of ziekte) en verdrongen en weggestopte ervaringen en emoties naar boven. De steen kan als een spiegel werken en helpt ontdekken wie men werkelijk is. De steen vermindert angst, blokkades, trauma's en beperkende gedrags- en denkpatronen. De steen kan zeer krachtig werken en door de heftige emoties die naar boven kunnen komen en het feit dat sommige (zelf)inzichten ook erg confronterend kunnen zijn, kunnen gevoelige mensen deze steen beter onder begeleiding van een therapeut gebruiken of voor een andere steen kiezen (of voor een zachter werkende variant zoals apachetranen of sneeuwvlok obsidiaan).

Besluitdatum 17 oktober 1997

Tussenmede komt op de lijst van Echternach niet voor. Deze ligt tussen de Noordmede en de Westmede in. Waarschijnlijk is dan voor Tussenmede gekozen.

Besluitdatum 19 mei 1998

Piersland In deel 6 van de uitgave van de Heemkundige Kring, waarin de veldnamen van Arnemuiden tot en met Sint Laurens worden vermeld, wordt naar Piersland verwezen, een veld waarop Leonard Pierszoon woonde.

Besluitdatum 9 januari 2009

De Overloper is een stukje geschiedenis. Dit is namelijk de Dauwendaalseweg die de verbinding vormde tussen Schroeweg en Torenweg vlg. het stratenplan van 7 sept. 1951, maar wordt sinds 21 dec. 1971 „De Overloper” genoemd. De Dauwendaalseweg is in de beginjaren 1950 door de ruilverkaveling ontstaan.